

Posudek vedoucího bakalářské práce

Marta CHWALIŇSKA: *Polská škola v Praze: různé perspektivy multikulturalismu*. Praha: FHS UK 2008, 58 s.

Předmětem zájmu bakalářské práce Marty Chwaliňské byla Polská škola v Praze. Prostřednictvím kvalitativního výzkumu se pokusila sledovat, zda a jak se ve vzdělávacím programu polské školy i v samotné výuce objevují prvky multikulturalismu, jak tyto skutečnosti reflektují učitelé školy a jak se v důsledku projevují u žáků školy. Práce má velmi silný potenciál, bohužel však ne důsledně využitý.

Autorka pro svůj výzkum využila metodu zakotvené teorie a tomu přizpůsobuje i strukturu práce. V souladu s postupy zakotvené teorie nejprve definuje oblast svého zájmu (multikulturalismus) a charakterizuje prostředí, které bude sledovat. Postupně zužuje cíle své práce, představuje použité techniky sběru dat (analýza dokumentů, neformální i semistrukturované rozhovory, pozorování), analytické postupy a výsledky analýzy. Text se tak přirozeně rozvíjí od obecných východisek ke konkrétním závěrům včetně velmi podstatné reflexe vlastního výzkumu.

K této části práce (s. 4 – 48) prakticky nemám vážnější výhrady. Snad jen „hlavní informátoři“ měli být nazváni „klíčovými“ a měl být jasněji popsán postup jejich výběru v průběhu výzkumu, aby byl zřetelně odlišen od řady neformálních rozhovorů; stejně tak v rámci pozorování postrádám zmínku o pozorování, která předcházela cíleným (fokusevaným, selektivním) pozorování vybraných aktivit. Autorčina stručnost v tomto směru totiž působí, jakoby provedla rozhovory pouze se třemi informátory a pozorování pouze dvou vyučovacích hodin a tří školních akcí, což, pokud vím, není pravda. Pokud by totiž opravdu autorčin výzkum byl opravdu takto omezený, těžko by mohla modelovat a typologizovat, jak činí.

Naopak vyzdvihnout bych chtěla opravdu důsledné používání metody zakotvené teorie jak v průběhu výzkumu, tak v jeho vlastním výstupu. Musím konstatovat, že je to z mého pohledu první práce, která tuto metodu pouze nedeklaruje, ale opravdu používá.

Bohužel, tato vynikající práce nevyústila adekvátním závěrem. Zde (s. 48 – 54) bylo zřejmě autorčím cílem zachytit výslednou teorii. Mám však dojem, jakoby závěr patřil k jinému textu. Místo toho, aby autorka shrnula výsledky svého výzkumu, na jejich základě debatovala s odbornou literaturou, popř. blízkými výzkumy a nakonec předložila jasný závěr své práce, uchyluje se k úvahám, které bez výše popsaného postupu působí nepodložené. Stejně tak potom není jasné, k čemu autorce bylo formulování centrálních kategorií v předchozí části textu a celý náročný výzkum tak vyznívá naprázdno.

V souhrnu lze konstatovat, že Marta Chwaliňska si pro svou bakalářskou práci zvolila aktuální téma, adekvátní teoretická východiska a metodologické postupy. Z formálního hlediska je práce na velmi dobré úrovni, používá kvalitní seznam literatury (snad jen mohl být seřazen podle abecedy a sjednocen v pořadí jména a příjmení) a poznámkový aparát. Občasné jazykové nedostatky lze přičíst na vrub tomu, že čeština není Chwaliňské mateřským jazykem (ovšem to bylo možné ošetřit závěrečnou jazykovou korekturou). Neškodilo by snad pouze členění textu na kapitoly a podkapitoly.

Bakalářskou práci Marty Chwaliňské doporučuji k obhajobě, nicméně s ohledem na nepovedené vyústění textu ji doporučuji hodnotit jako velmi dobrou, cca 38 body.